

Inspectie Justitie en Veiligheid
Ministerie van Justitie en Veiligheid

> Retouradres Postbus 20301 2500 EH Den Haag

Nationaal Coördinator Terrorismebestrijding en Veiligheid
t.a.v. Dhr. P.J. Aalbersberg
Turfmarkt 147
Postbus 16950
2500 BZ Den Haag

**Inspectie Justitie en
Veiligheid**

Turfmarkt 147
2511 DP Den Haag
Postbus 20301
2500 EH Den Haag
www.inspectie-jenv.nl

Contactpersoon

contact@inspectie-jenv.nl

Projectnaam

Validaties evaluaties
schietincident Utrecht

Ons kenmerk

.

*Bij beantwoording de datum
en ons kenmerk vermelden.
Wilt u slechts één zaak in uw
brief behandelen.*

Datum 20 juli 2020

Onderwerp Validatie Evaluatie schietincident Utrecht 18 maart 2019

Geachte heer Aalbersberg,

Op 18 maart 2019 vindt een ernstig schietincident plaats in een tram op het 24 Oktoberplein in Utrecht.¹ Er vallen vier dodelijke slachtoffers en meerdere mensen raken gewond. Het schietincident heeft een grote maatschappelijke impact. Dit geldt niet alleen voor Utrecht, maar voor heel Nederland. De verdachte, Gökmen T., ontkomt in eerste instantie maar de politie houdt hem later op de dag aan.

Naar aanleiding van het schietincident heeft de Nationaal Coördinator Terrorismebestrijding en Veiligheid (NCTV) een evaluatie uitgevoerd.² De evaluatie is gericht op de uitwisseling en opvolging van signalen van mogelijke radicalisering, psychische problematiek en/of gewelddereidheid van Gökmen T.. De Inspectie Justitie en Veiligheid (hierna: de Inspectie) heeft de evaluatie gevalideerd. In deze brief informeer ik u over de uitkomsten van de validatie.

Doelstelling

Naar aanleiding van dit schietincident zijn de volgende evaluaties uitgevoerd:

- A. De beslissingen die zijn genomen ten aanzien van verdachte? (inmiddels veroordeeld) T. in relatie tot zijn strafrechtelijk verleden. Deze evaluatie voert de Directie Juridische Operationele Aangelegenheden (DJOA) uit.;
- B. Het onderkennen, uitwisselen en opvolgen van signalen waaruit zou kunnen blijken dat verdachte/ dhr. T. mogelijk geradicaliseerd was, psychische problematiek had en/of gewelddereid was. Uitgevoerd door de NCTV.;
- C. Het functioneren van de nationale crisisstructuur. Uitgevoerd door de Nationale Politie, Nationaal Crisisorganisatie en het COT (Instituut voor Veiligheids- en Crisismanagement).

De Inspectie streeft ernaar het lerend vermogen van de organisaties waarop zij toezicht houdt te bevorderen. In dat kader stimuleert zij deze organisaties om bij incidenten of oefeningen zelf onderzoeken en evaluaties uit te voeren, en probeert

¹ De Inspectie spreekt in deze situatie niet over terrorisme, omdat het aan de strafrechter is voorbehouden om deze kwalificatie al dan niet te geven.

² Kamerbrief 28684-554. 21 maart 2019.

zij de kwaliteit daarvan een impuls te geven. In dit geval doet de Inspectie dit door middel van een validatie.

Nadat alle bij het schietincident betrokken organisaties hun interne evaluaties hebben afgerond, stelt de Inspectie een overkoepelende analyse op waarin mogelijk nog aandachtspunten naar voren komen betreffende de totale aanpak van het schietincident. De Inspectie zal zich dan ook uitspreken over de kwaliteit van de evaluaties en eventueel aanvullend onderzoek uitvoeren. De verschillende interne evaluaties dienen hiervoor als input.³

Met deze validatie spreekt de Inspectie zich uit over de betrouwbaarheid van de resultaten van evaluatie deel B, uitgevoerd door de NCTV. Gelet op het doel van de validatie hanteert de Inspectie de volgende probleemstelling:

Wat is de betrouwbaarheid van de evaluatie van de NCTV?

Werkwijze

De validatie door de Inspectie is opgebouwd uit een aantal onderdelen. Allereerst beoordeelde de Inspectie de onderzoeksofzet van uw evaluatie. Naar aanleiding van de eerste versie van de evaluatie heeft de Inspectie aanvullend en verdiepend onderzoek gevraagd, zodat de deelvragen en hoofdvraag duidelijk worden beantwoord. Daarnaast verzocht de Inspectie de analyse en conclusie van elkaar te scheiden.

De Inspectie heeft haar validatie gebaseerd op de voor de Inspectie opgestelde gerubriceerde versie van het evaluatierapport. Daarnaast heeft de Inspectie – op basis van een door haar uitgevoerde steekproef - onderliggende stukken ingezien.

Beoordeling rapportage

De Inspectie beoordeelt de rapportage van de evaluatie op vier punten:

- *Biedt de rapportage voldoende inzicht in de wijze waarop de onderzoeksmethoden zijn ingezet?*
- *Geeft de rapportage antwoord op de gestelde onderzoeksvragen dan wel geformuleerde onderzoeksthema's?*
- *Volgen de conclusies logisch uit de bevindingen?*
- *Volgen de aanbevelingen/lessen logisch uit de conclusies?*

Inzet onderzoeksmethoden

De leden van de onderzoekscommissie zijn niet betrokken geweest bij de inzet op 18 maart 2019, hebben in het verleden niet eerder bemoeienis en contact gehad in de casus Gökmen T. Daarmee is de onafhankelijkheid van de onderzoekscommissie voldoende geborgd.

In uw evaluatie geeft u helder inzicht in de gehanteerde methode van onderzoek. Zo is er gebruik gemaakt van diverse bronnen waarmee informatie is opgehaald over dat wat verwacht mag worden van organisaties en hoe zij gehandeld hebben rondom het thema herkennen van signalen van radicalisering.

³ Conform het plan van aanpak 'Validatie evaluaties schietincident Utrecht 18 maart 2019' van de Inspectie Justitie en Veiligheid.

Beantwoording onderzoeksvragen/thema's

U heeft één hoofdvraag gesteld die u aan de hand van vier deelvragen beantwoordt. In de evaluatie zijn de bevindingen, analyse en conclusie van elkaar gescheiden. Voorafgaand aan de bevindingen (feitenrelaas) wordt per organisatie beschreven wat geldende werkwijzen zijn, waardoor het helder is wat wanneer van welke organisatie verwacht mag worden. Vervolgens beschrijft u aan de hand van drie tijdsperiodes hoe er daadwerkelijk is gehandeld.

In de analyse zet u de bevindingen af tegen de geldende werkwijzen. Hier oordeelt u vervolgens over in de conclusie. Dat maakt dat de conclusies logisch volgen uit de bevindingen.

Aanbevelingen volgen uit conclusies

De aanbevelingen volgen logisch uit de conclusies. Wel mist de Inspectie in de rapportage een duidelijke toewijzing en concretisering van de aanbevelingen. Door een nadere mondelinge toelichting van medewerkers van de NCTV begrijpt de Inspectie dat de NCTV in de reactie van de minister van Justitie en Veiligheid beschrijft wie (organisatie) welke aanbeveling oppakt en (wanneer) verder uitvoert.

Conclusie

De Inspectie oordeelt dat de evaluatie deel B 'signalen van radicalisering' betrouwbaar en navolgbaar is op basis van bovenstaande criteria en toelichting. Daarbij wil de Inspectie haar waardering uitspreken over de diepgang van de evaluatie, de inzichten die de evaluatie biedt en de lessen die u samen met de organisaties trekt.

Vervolg

De Inspectie stuurt deze brief ter informatie ook aan de minister van Justitie en Veiligheid. Indien u wenst, kan de Inspectie deze brief binnen twee weken na ontvangst aan u toelichten.

Hoogachtend,

H.C.D. Korvinus
*Inspecteur-generaal Inspectie Justitie en
Veiligheid*